Dienst Terugkeer en Vertrek
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Stand van de uitvoering 2025

Inhoud

Voorwoord 3

Inleiding 4

Thema I

Toenemende druk in de keten en op DTenV 5

Thema II

Toenemende juridische complexiteit 8

Thema III

Afhankelijkheid van herkomstlanden 10

Meer informatie 13

Toelichting bij de foto's op de cover en in het binnenwerk: *Op 16 september 2025 vertrok vanaf Rotterdam The Hague Airport een overheidsvlucht met Syriërs die zich hadden aangemeld voor vrijwillig vertrek. Met deze vlucht heeft DTenV ervaring opgedaan om, zo nodig, de vrijwillige terugkeer naar Syrië op te kunnen schalen.*

Voorwoord

Volgend jaar bestaat DTenV twintig jaar als gespecialiseerde uitvoerder van het Nederlandse terugkeerbeleid. Dat is een mijlpaal om trots op te zijn en een moment om terug- en vooruit te kijken.

Ondanks toenemende complexiteit zijn we er als DTenV de afgelopen jaren steeds in geslaagd om een substantieel deel van de mensen die bij ons in beeld komen, aantoonbaar uit Nederland te laten vertrekken. In 2025 zijn ruim 7.160 personen aantoonbaar uit Nederland vertrokken, onder wie 945 Syriërs die vrijwillig terugkeerden naar hun land van herkomst. Van alle mensen die zijn vertrokken deed ruim zestig procent dat zelfstandig en veertig procent gedwongen.

De Europese Raad heeft in december 2025 een akkoord bereikt over de vormgeving van een nieuwe Terugkeerverordening, waarmee het Europees Parlement op 26 maart 2026 grotendeels heeft ingestemd. We hopen nu op een gunstige uitkomst van het onderhandelingsproces tussen de Commissie, de Raad en het Europees Parlement, met oog voor de uitvoerbaarheid.
Ook de aanname van de Wet Terugkeer en Vreemdelingenbewaring – waarvan momenteel een novelle voorligt in de Tweede Kamer – zou helpen in de uitvoering.
Tegelijkertijd zijn de uitdagingen voor de migratieketen niet kleiner geworden. DTenV is bovengemiddeld afhankelijk van partners in de keten zoals het COA, de Politie, DJI, KMar en IND. Verschillende factoren, zoals het hoge aantal tijdelijke (crisis/nood) opvanglocaties, maken het moeilijker voor onze mensen om effectief aan terugkeer te werken. Ook zijn er lange wachttijden bij het behandelen van (herhaalde) aanvragen voor een verblijfsvergunning en lange doorlooptijden van (hoger) beroepsprocedures bij rechtbanken en de Raad van State. Daardoor verblijven mensen vaak al jaren in Nederland voordat wij kunnen gaan werken aan hun terugkeer.

In algemene zin leidt de hoge druk op onze ketenpartners tot minder terugkeer dan mogelijk is. Om dit op te lossen, heeft DTenV de afgelopen jaren extra taken op zich genomen, onder andere bij de inbewaringstelling van mensen die Nederland moeten verlaten. Dit werpt vruchten af, maar roept ook een aantal wezenlijke vragen op. Namelijk welke extra taken en verantwoordelijkheden de DTenV-organisatie de komende jaren zal krijgen, hoe deze worden ingebed in de organisatie en of daar - gegeven de taakstellingen die DTenV raken - voldoende middelen voor beschikbaar zijn.

In deze uitgave nemen we u mee langs knelpunten op drie thema's en geven we aan wat ons zou helpen. Zo hopen wij ook de komende jaren onze taak als dé terugkeerorganisatie goed, en liefst beter, uit te kunnen voeren.

Simone Steendijk
Algemeen directeur DTenV

Inleiding

In deze ‘Stand’ blikken we om te beginnen kort terug op de behaalde resultaten in het afgelopen jaar. Daarna gaan we in op drie thema’s die belangrijk zijn om onze resultaten verder te kunnen verbeteren. Wie daarna nog meer wil weten, verwijzen we door naar bronnen voor extra informatie.

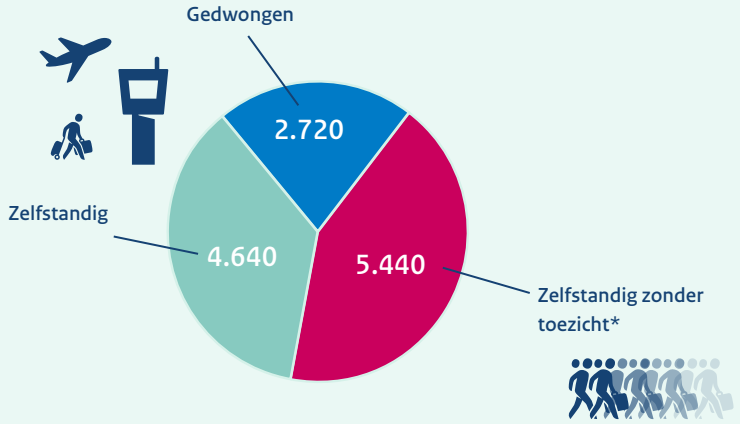
DTenV krijgt de meeste dossiers van vreemdelingen die moeten vertrekken vanuit de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). In 2025 werden vanuit de IND 12.830 dossiers overgedragen. Dit gaat vooral om mensen van wie de asielaanvraag is afgewezen.

Daarnaast komt het voor dat de Politie en de Koninklijke Marechaussee (KMar) mensen aantreffen die niet rechtmatig in Nederland verblijven. Ook hun dossiers worden in de regel aan DTenV overgedragen. In 2025 ging dit respectievelijk om 2.650 en 820 personen. Daarmee is de instroom vanuit deze organisaties (licht) gedaald.

Wat opvalt is dat in 2025 daarnaast 4.580 vreemdelingen instroomden buiten de asielprocedure om, bijvoorbeeld door zich zelf aan te melden voor vrijwillige terugkeer. Dit zijn er ruim 2.000 meer dan in voorgaande jaren. Dit heeft te maken met de val van het Assad-regime begin 2025. Hierna meldden zich steeds meer Syriërs bij DTenV omdat ze terug wilden keren naar hun land van herkomst. Zij konden daarbij gebruik maken van terugkeerondersteuning. Tussen 17 november en 31 december 2025 gold de regeling verhoogde terugkeerondersteuning, wat leidde tot 660 aanvragen. In totaal zijn in 2025 945 personen met de Syrische nationaliteit vertrokken.

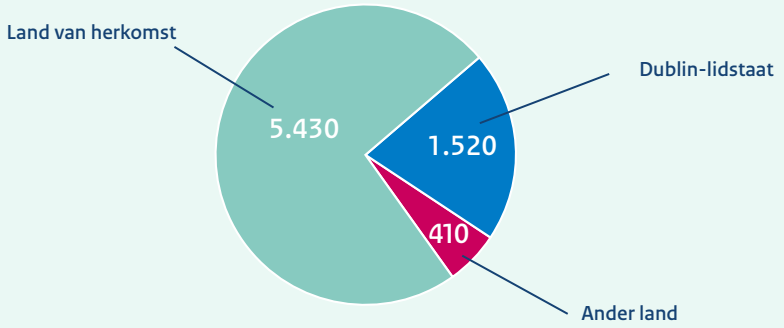
DTenV registreerde in 2025 12.800 vertrekken. Van de mensen die zijn vertrokken, deden de meesten dat net als andere jaren aantoonbaar, onder toezicht van de overheid. De meerderheid van de aantoonbare vertrekken betrof zelfstandig vertrek. De niet-aantoonbare vertrekken staan bekend als ‘zelfstandig zonder toezicht’, wat wil zeggen dat de bestemming van de vertrekkers onbekend is bij de overheid.
Van degenen die aantoonbaar vertrokken, ging het merendeel naar het land van herkomst. Iets meer dan 1 op de 5 mensen vertrok naar een andere Dublin-lidstaat en ca. 1 op de 20 naar een ander land.

Terugkeer in 2025

**Voorheen bekend als ‘met onbekende bestemming vertrokken’*

Bestemming bij aantoonbaar vertrek in 2025

Thema I

Toenemende druk in de keten en op DTenV

De Nederlandse migratieketen bestaat uit een aantal gespecialiseerde organisaties, waaronder DTenV. Deze specialisatie zorgt voor eenduidigheid en focus, daar gaat een grote kracht van uit die ook Europees wordt gezien en gewaardeerd. Dit zorgt echter ook voor een onderlinge afhankelijkheid. De migratieketen bevindt zich al sinds 2015 in meer of in mindere mate in crisissituaties, waarin capaciteitstekorten een belangrijke rol spelen. Dit heeft grote impact op DTenV.

Zowel in 2025 als ook in 2026 is de ketensamenwerking een van de speerpunten in ons jaarplan. Elke terugkeer is immers het resultaat van intensieve ketensamenwerking. Vaak gaat dit goed, maar soms knelt het en zorgt stagnering elders in de keten voor vertraging en complexiteit in het terugkeerproces. Mede als gevolg hiervan is DTenV een steeds ruimere rol op zich gaan nemen. Dit leidt onder de juiste voorwaarden tot minder afhankelijkheid, maar betekent wel dat we bij een gelijkblijvend personeelsbestand steeds moeten kiezen waar we medewerkers voor inzetten. Tegelijkertijd is het belangrijk om realistisch te zijn over wat DTenV kan betekenen en waar andere organisaties verantwoordelijk voor zijn. Om taken en verantwoordelijkheden succesvol uit te breiden, dienen die in ieder geval hand in hand te gaan met passende financiering.

De toenemende druk in de keten leidt ook tot lange doorlooptijden van asielprocedures. Uit diverse onderzoeken blijkt dat hoe langer procedures duren, hoe kleiner de kans is op vertrek. Ook het gegeven dat mensen steeds weer nieuwe (asiel)aanvragen in kunnen dienen en dat zij buiten beeld van de overheid kunnen verdwijnen, belemmert DTenV voortvarend te kunnen werken. Lange doorlooptijden van verblijfsprocedures leiden bovendien tot meer opheffingen van bewaringen en grensdetenties.

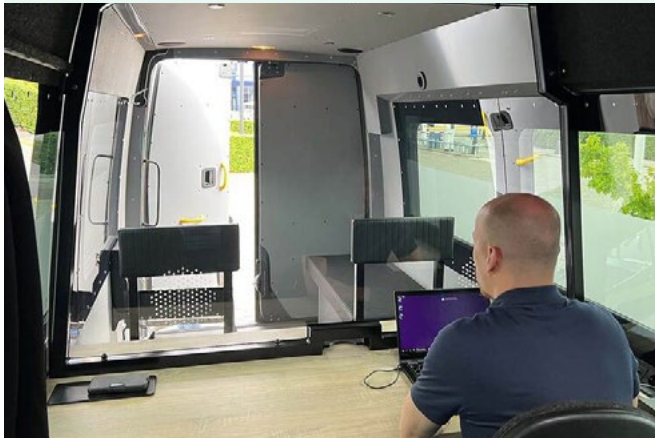
Lange procedures, lagere vertrekbereidheid

Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat de vertrekbereidheid van vreemdelingen wordt beïnvloed door een combinatie van individuele, sociale en structurele factoren. Langdurig verblijf in Nederland kan zowel de bereidheid als het vermogen tot terugkeer verminderen. Na verloop van tijd kunnen migranten een sterkere band opbouwen met Nederland, terugkeer als minder haalbaar beschouwen of zich terugtrekken van de autoriteiten vanwege wantrouwen, vermoeidheid of (mentale) gezondheidsproblemen. **Bron: o.a. WODC, *Vertrekken of blijven*, 2025.**

Een van onze regievoerders:

'De laatste jaren heb ik steeds meer te maken met mensen in mijn caseload die op noodopvanglocaties verblijven. Dat zijn meestal plekken met weinig voorzieningen, zodat het lastig voor mij is om met deze mensen een gesprek over terugkeer te voeren. Met de mobiele gespreksbussen is er nu gelukkig wel een oplossing voor locaties waar geen veilige spreekkamer aanwezig is. Dat neemt niet weg dat ik meer reistijd kwijt ben dan voorheen om al die verschillende locaties te bezoeken. Wat dat betreft is het veel praktischer als er speciale locaties zijn voor mensen die moeten terugkeren. Je ziet dat het terugkeerproces dan een stuk soepeler verloopt.'

In de praktijk

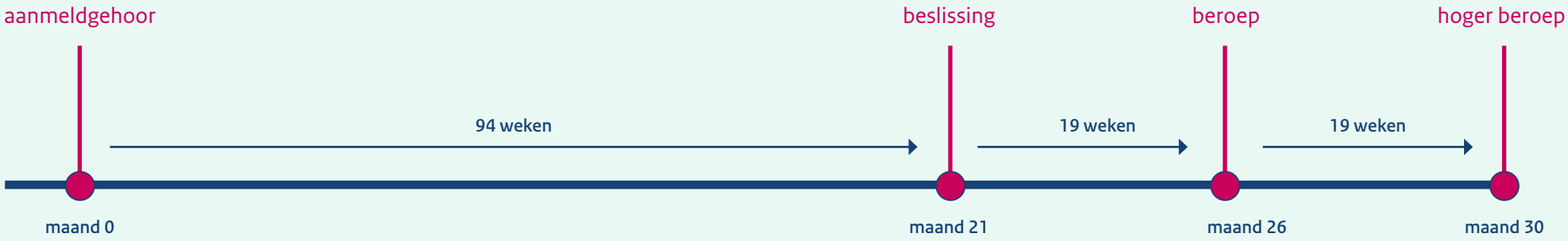
Het tekort aan reguliere opvangplekken leidt tot een paddenstoelenlandschap van kleine(re) locaties waar we vaak niet effectief kunnen werken. In 2021 waren er 96 COA-locaties, in 2022 waren dit er 179 en inmiddels zijn het er ruim 320, waarvan meer dan de helft noodopvanglocaties. DTenV is werkzaam op ca. honderd locaties.

Mensen die bij DTenV in beeld komen, verblijven vaak al geruime tijd in Nederland. Voordat een asielaanvraag in behandeling wordt genomen, is er een wachtperiode die in duur kan verschillen. Daarna volgt de behandeling, waarvan de duur varieert met het soort procedure. In 2025 bedroeg de tijd tussen eerste aanmelding en de beslissing gemiddeld over alle asielprocedures ca. 67 weken. De behandeling voor de algemene asielprocedure nam in 2025 ruim 59 weken in beslag. Voor zaken die werden doorgestuurd voor een verlengde asielprocedure was dit ruim 94 weken, oftewel bijna 2 jaar. Gaat iemand in beroep en hoger beroep, dan komt daar nog ruim een half jaar tot driekwart jaar bij: de doorlooptijd van beroep was 19 weken, van hoger beroep was dat 8 weken bij de algemene asielprocedure en 19 weken bij de verlengde asielprocedure. De verblijfstijd van een asielzoeker kan door het stapelen van (asiel)procedures nog langer worden.

De inwerkingtreding van de Wet Tweestatusstelsel en de implementatie van het Asiel- en Migratiepact zullen leiden tot een nog hogere druk bij de IND, rechtbanken en de Raad van State.

Deze tijdlijn geeft de duur weer van een asielprocedure van iemand die zich in 2025 heeft aangemeld voor asiel en wiens zaak werd afgehandeld in de verlengde asielprocedure omdat meer tijd nodig was voor onderzoek. De tijd tussen aanmelding en de beslissing bedraagt bijna 2 jaar. Gaat iemand in beroep en hoger beroep, dan komen daar bijna 9 maanden bij.

Wat doen we er zelf aan?

Afgelopen jaren heeft DTenV het opleggen van een bewaringsmaatregel aan bewoners van COA-locaties deels overgenomen van de politie. Dit wordt nu gedaan door uitvoerend ambtenaren van DTenV. Daarnaast heeft DTenV het afgelopen jaar regelmatig bijstand geleverd aan de politie en de KMar om vreemdelingen in bewaring te stellen, onder meer in het kader van de aanpak van overlastgevers die onrechtmatig in Nederland verblijven. Hiervoor zijn nieuwe uitvoerend ambtenaren aangetrokken en opgeleid, inclusief enkele ondersteunende functies. De afdeling Inbewaringstelling bestaat inmiddels uit ongeveer 25 medewerkers. DTenV spant zich in om ketenafhankelijkheden verder te verminderen. Zo zal binnenkort op verzoek van DTenV het Voorschrift Vreemdelingen worden aangepast, waardoor de politie niet meer aanwezig hoeft te zijn bij het binnentreden van een verblijfslocatie op een azc in verband met een staandehouding en inbewaringstelling.

Wat kan ons verder helpen?

DTenV is gebaat bij heldere afspraken over taken en de financiering van taken, ook voor onze ketenpartners. Denk aan:

- passende financiering voor DTenV op basis van realistische instroomprognoses, die rekening houdt met de toegenomen bewerkelijkheid van de uitvoering van het beleid, ook op lange termijn
- stabiele en geoormerkte financiering voor al onze JenV-ketenpartners zodat de huidige problemen kunnen worden opgelost en pieken in de instroom niet meteen tot overbelasting en inflexibiliteit leiden
- het maken van concrete (resultaat)afspraken over de bijdrage van ketenpartners aan het terugkeerproces, zoals inbewaringstellingen.

Thema II

Toenemende juridische complexiteit

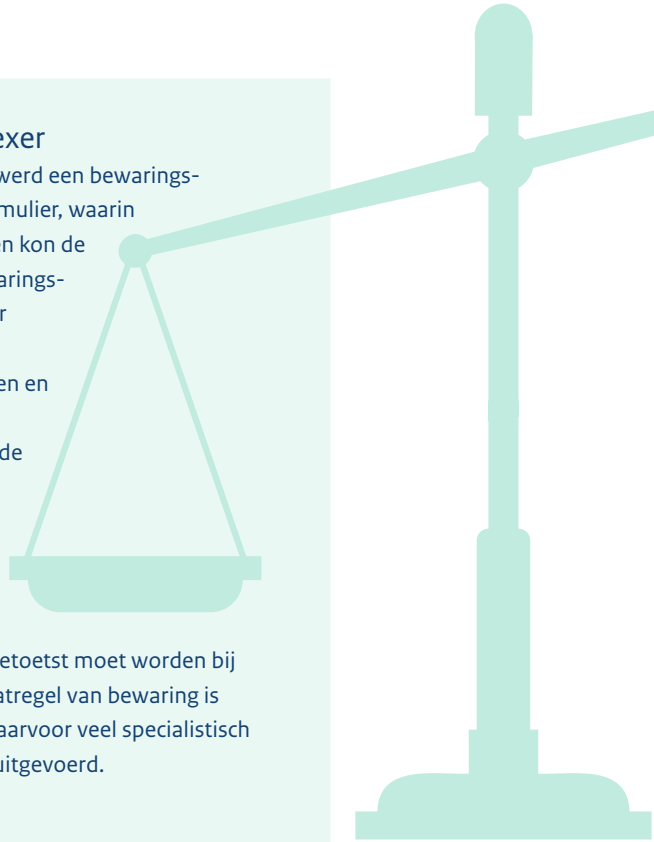
Het is de wens van DTenV om de uitvoerbaarheid van het terugkeerbeleid te vergroten. Oog voor zorgvuldigheid is hierbij erg belangrijk.

Om aan de eisen van zorgvuldigheid te kunnen voldoen, is wel voldoende personele capaciteit nodig. De afgelopen jaren worden door veranderende kaders in (Europese) wet- en regelgeving steeds meer juridische eisen gesteld en de duiding hiervan door de rechterlijke macht maken dat dit tot extra werk leidt. Deze toenemende juridische complexiteit en werklast staan op gespannen voet met een voortvarende en doelmatige uitvoering van het terugkeerbeleid.

In de praktijk

Maatregel van bewaring steeds complexer

Vóór de inwerkingtreding van de Terugkeerrichtlijn werd een bewaringsmaatregel opgelegd met een gestandaardiseerd formulier, waarin de bewaringsgronden werden aangekruist. Hiertegen kon de vreemdeling beroep instellen bij de rechter. De bewaringsgronden konden op de zitting bij de rechtbank nader mondeling worden toegelicht. Tegenwoordig is een mondelinge toelichting niet meer mogelijk. Alle feiten en omstandigheden moeten in een beschikking staan. Daarnaast kon tot voor kort verwezen worden naar de asielbeschikking van de IND voor het risico dat de vreemdeling bij terugkeer naar zijn land van herkomst onmenselijk wordt behandeld (het rechtsbeginsel van 'non-refoulement'). Het Hof van Justitie te Luxemburg heeft eind 2025 geoordeeld dat dit risico ambtshalve nog een keer getoetst moet worden bij het opleggen van een bewaringsmaatregel. Een maatregel van bewaring is daarmee een omvangrijke beschikking geworden waarvoor veel specialistisch werk binnen een beperkt tijdsbestek moet worden uitgevoerd.

Extra voorwaarden rondom LP-aanvraag in de beroepstermijn

Het onderzoek van het land van herkomst ter vaststelling van iemands identiteit en nationaliteit en de afgifte van een laissez-passer (LP) duurt vaak enkele maanden. Met het oog daarop stond in de Vreemdelingencirculaire dat het mogelijk is een LP-aanvraag in te dienen of een vreemdeling in persoon te presenteren bij het land van herkomst zodra de IND de asielaanvraag heeft afgewezen. Hierdoor kon de beroepstermijn effectief worden benut voor het verkrijgen van reisdocumenten. In een uitspraak van 19 november 2025 oordeelde de Raad van State dat het niet meer mogelijk is om een vreemdeling in persoon te presenteren als deze het asielberoep in Nederland mag afwachten. Wel is het nog mogelijk om in de beroepsfase een schriftelijke LP-aanvraag in te dienen. Deze moet dan wel met aanvullende waarborgen worden omkleed. Dit zal leiden tot structureel meer capaciteitsinzet en langere terugkeerprocedures.

Wat doen we er zelf aan?

We blijven zoeken naar mogelijkheden om ons werk zo goed mogelijk te doen en tegelijkertijd te voldoen aan rechterlijke uitspraken. Zo worden instructies en procesprotocollen aangepast, zodat medewerkers weten welke opties er zijn. Ook gaan wij in gesprek met de rechtspraak, zodat de knelpunten voor de uitvoeringspraktijk benoemd kunnen worden die voortvloeien uit jurisprudentie. Verder spant DTenV zich actief in om bestaande knelpunten weg te nemen in toekomstige wet- en regelgeving, zoals bij de nieuwe Terugkeerverordening.

Wat kan ons verder helpen?

- Het is aan de politiek om op nationaal en Europees niveau te zorgen voor wet- en regelgeving waarin meer aandacht is voor de uitvoerbaarheid van het terugkeerbeleid. Bijvoorbeeld door te zoeken naar juridische mogelijkheden om gericht vrijheidsbeperkende maatregelen op te kunnen leggen en zo het toezicht op terugkeerders te verscherpen, zoals in het geval van overlastgevers.
- Een spoedige invoering van de Wet Terugkeer en Vreemdelingenbewaring. Volgens deze nieuwe wet kunnen mensen als zij niet meewerken onder dwang naar een vertrekgesprek of presentatie in persoon bij een ambassade worden gebracht. Ook kan iemand 9 uur in plaats van 6 uur worden opgehouden, waardoor er meer tijd is om een bewaringsmaatregel zorgvuldig voor te bereiden.
- Het bereiken van overeenstemming over de tekst van een nieuwe Terugkeerverordening die leidt tot een goed uitvoerbaar terugkeerproces en vermindering van administratieve lasten. Het is daarbij wel van belang dat DTenV voldoende tijd krijgt om deze wetgeving goed te implementeren.

Thema III

Afhankelijkheid van herkomstlanden

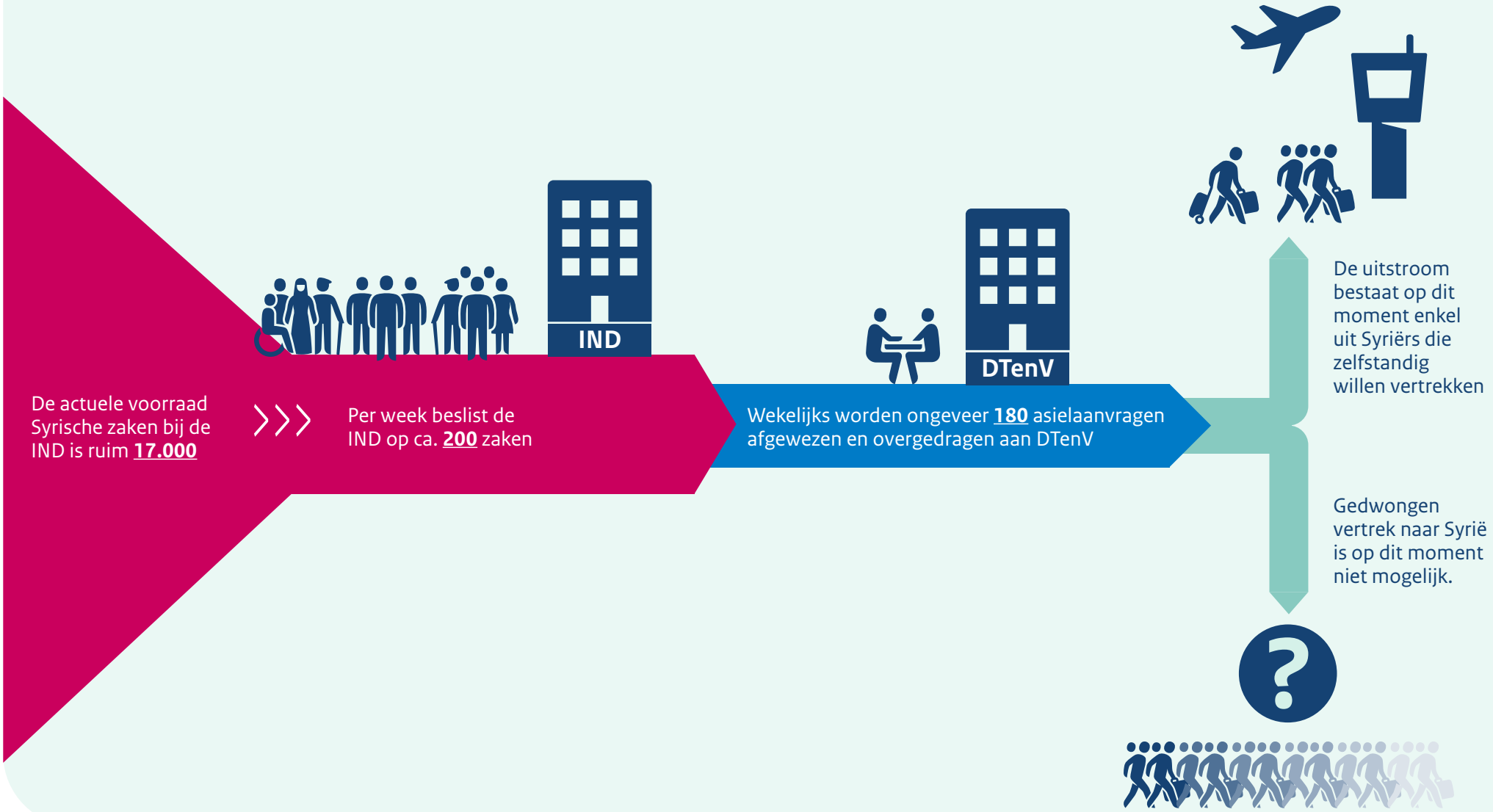
Het onderhouden en versterken van een brede strategische en operationele internationale positie is cruciaal om het Nederlandse terugkeerbeleid uit te kunnen voeren. Om terugkeer te kunnen organiseren, heeft DTenV in veel gevallen reisdocumenten nodig van landen van herkomst. Goede terugkeersamenwerking met de autoriteiten van herkomstlanden blijft daarom van groot belang.

De inzet op dit thema is veelomvattend: van directe capaciteits-opbouwprojecten die DTenV in samenwerking met de autoriteiten in herkomstlanden op zet, tot aan kabinetsbrede inzet op migratiepartnerschappen en (politieke) dialogen met herkomst-landen op Europees niveau.
Positief is dat de terugkeersamenwerking met veel landen goed is. Wel leert de praktijk dat externe omstandigheden veel invloed kunnen hebben en dat niets is gegarandeerd. De verwachte toename van Syriërs die Nederland moeten verlaten geeft reden tot zorg. Vooralsnog is het niet mogelijk Syriërs gedwongen te laten terugkeren. Ook is er geen concreet zicht op afspraken daarover met de Syrische autoriteiten. Hoe meer asielaanvragen van Syriërs worden afgewezen, hoe urgenter het is te komen tot werkbare afspraken over spoedige afgifte van grote aantallen reisdocumenten. Naarmate dergelijke afspraken langer uitblijven, zal dit waarschijnlijk leiden tot meer Syriërs, waaronder gezinnen, die Nederland niet kunnen verlaten en op (gezins)locaties gehuisvest moeten worden. Dit kan weer tot druk leiden op gemeenten om aanvullende opvanglocaties ter beschikking te stellen.

In de praktijk

Op dit moment heeft de IND 17.000 Syrische aanvragen in behandeling. Wekelijks doet de IND ca. 200 aanvragen af, waarvan ongeveer 90% wordt afgewezen. Bij DTenV stromen dus gemiddeld 180 Syrische zaken per week in.
Ter vergelijking: de totale caseload van DTenV omvatte eind december 2025 13.696 zaken.

Wat doen we er zelf aan?

De directie Internationale Aangelegenheden van DTenV werkt aan het relatiebeheer met voor DTenV belangrijke landen van herkomst, waaronder en voor zover mogelijk Syrië. Het voornaamste doel van deze inzet is dat deze landen (vervangende) reisdocumenten voor zelfstandige en gedwongen terugkeer verstrekken. In de samenwerking met landen van herkomst wordt sterk ingezet op bilaterale dialogen en opzetten van capaciteits-opbouwprojecten door DTenV. Ook wordt gebruik gemaakt van de interdepartementale Taskforce Internationale Migratie, waarin Buitenlandse Zaken, JenV en ketenpartners gezamenlijk en vanuit een brede invalshoek werken aan de samenwerking met verschillende landen van herkomst op het gebied van migratie. Verder neemt DTenV actief deel aan migratiepartner-schappen met verschillende landen, waaronder Marokko.

Wat kan ons verder helpen?

Het is van belang dat nationaal en interdeparte-mentaal, maar vooral ook op politiek niveau, in EU-verband wordt gezocht naar mogelijkheden om het toekomstperspectief van de bevolking in Syrië te verbeteren. Dit kan op termijn de bereidheid van de Syrische autoriteiten vergroten om ook onderdanen op te nemen die gedwongen terugkeren.

Meer informatie

- In het Jaarplan 2026 is te lezen hoe wij dit jaar invulling geven aan onze opdracht en wat daarbij onze speerpunten zijn.
- Op onze website www.dienstterugkeerenvertrek.nl werken wij maandelijks de terugkeercijfers bij.
- De Staat van Migratie, een coproductie van de ministeries van Justitie en Veiligheid, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Buitenlandse Zaken, zet de relevante feiten en cijfers over migratie op een rij.
- Via overheid.nl zijn diverse datasets van de migratieketen te benaderen, en de actuele asielcijfers en migratiecijfers te bekijken.
- In Mens en Migratie (voorheen VreemdelingenVisie), het online magazine van IND, COA en DTenV, vindt u interviews en achtergrondverhalen over alles wat er komt kijken bij terugkeer en vertrek. Of kijk op onze website voor de video's van medewerkers met verhalen uit de praktijk.
- Onze podcast Vertrekpunt Nederland gaat in drie delen in op onze taak en werkzaamheden en uitdagingen daarbij. Daarnaast geeft de 5e aflevering van de podcastserie De Uitvoering van het ministerie van Justitie en Veiligheid een kijkje achter de schermen bij het werk van DTenV.

Daarnaast kunt u ons volgen via X, Mastodon, Instagram en LinkedIn.

DTenV voert het Nederlandse terugkeerbeleid uit. Het is onze taak om mensen zonder recht op verblijf aantoonbaar uit Nederland te laten vertrekken, binnen de kaders van de wet. Zelfstandig als het kan, gedwongen als het moet, en met respect voor degenen om wie het gaat.

Dienst Terugkeer en Vertrek
Postbus 164
2501 CD Den Haag
info@dtenv.nl